

AZ ANYANYELV EREJE

Minden nemzet addig létezik, amíg megőrzi anyanyelvét. Tudunk elveszett népekről, akik ugyan nem haltak ki, de elnémultak, mert elsovadt anyanyelvük. Több mint hétezer nyelv van a világon, s köztük a mienk. A nagyokhoz képest kicsi, és sok támadás érte az évezredek folyamán. Mégis mindig megmaradt, mert inkább gyarapodott, mintsem veszített. Ez az ereje. Befogadja a hozzá érkezőt, a maga képére formálja a jövevény szavakat, amit pedig a természete nem kíván azt kivetni. Ahogy a folyó is kivetni partjára a hulladékot.

A magyar nyelv gazdag és szép, és ezt nem csak mi magunk gondoljuk így, de minden idegen, aki megismeri. Bernard Shaw angol klasszikus író egyszer azt mondta, ha magyarul írhatta volna műveit, nyelvileg sokkal kifejezőbbek lennének. Mi tudjuk, miért. Mert nyelvi szabályaink, a szinonimák változatossága, a fogalmak megnevezéseinek sokfélesége, a tájszavak gazdagító ízei végtelen lehetőséget adnak az írás vagy a beszéd színességére.

Gondoljunk Arany Jánosra, nyelvteremtő erejére, arra csaknem hatvanezer egyedi szavára, amivel olyan csodálatos költészetet teremtett. Szavak bőségéből meríthetett Petőfi és más jeles költőnk is, napjainkban pedig Juhász Ferenc hozott létre a lírában új nyelvi gazdagságot anyanyelvünk kiapadhatatlan forrásából. Mert nyelvünk őrzi az ősi szavakat, és sarjaszt újakat.

Szeretjük, s ha szeretjük, hát óvjuk anyanyelvünket. Védni kell a külső, romboló hatásoktól, köznyelvi elszegényedéstől, a médiákból áradó renyhe beszédétől, a technikai civilizációval járó fogalmak öszvéresítésétől, amikor például angol (vagy más) szavakhoz ragasztunk magyar ragokat, s óvni a hangzás torzulásától. Nem könnyű a kisebbségnek megőrizni anyanyelvét, a nyelv tisztaságát egy más nyelvi közegben. De a magyarországi nyelvhelyességi versenyeken részt vevő határontúli diákok eredményes részvétele, szép beszéde, mindig üzenet a kisebbségben élők anyanyelvi hűségéről, amiért köszönet illeti őket és tanáraikat.

Ez a nyelv tartott és tart össze minket, gondolkodhatunk többféleképpen, de anyanyelvünkben egyek vagyunk. Vigyázzunk rá.

Baráti üdvözléssel:

Szakonyi Károly